

Cilt/Volume: 4

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2015

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION

International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

2015-4

2

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 2, Aralık/December 2015

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: buepad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBASIS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: buepad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENİGİL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan KARADÜZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR	Yunus Emre Enstitüsü
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Piji KÜÇÜK	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal TATAR	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAŞMAZ ÖREN	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Fatime BALKAN KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI	Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülsen ÜNVER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hünkâr KORKMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN	Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sevgi KINGİR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Şebnem Kandil İNGEÇ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf CERİT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Zarife SEÇER	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan OSMANOĞLU	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur PALA	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bekir Necati ALTIN	Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esin ERGÜN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cansel KADIOĞLU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürcan UZAL	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hülya KUTU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlknur GÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal Zeki ZORBAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemalettin PARLAK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hülya ÜNAL KARAGÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLGİN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur CESUR	Maltepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan BAY	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK GEREN	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YİRCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sadet MALTEPE	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye ASLAN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SOYDAN	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADİ YILMAZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI	Amasya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KIYMAZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL	Ege Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Özge ELİÇİN	Uludağ Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Firdevs GÜNEŞ		
Başlık ve Zihni Yönlendirme <i>Title and Guiding Mind</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131232	290-305
Belgin BAL İNCEBACAK		
Müzedede Drama: Heykel ve İmgelem Kavramı <i>Drama at the Museum: The Concept of Sculpture and Imagination</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000222	306-318
Özgür EROĞLU		
Eğitim Fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri <i>Faculty of Education Graduate Music Teachers' Opinions on their Harmony Knowledge and Skills</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143436	319-330
Yeliz ÇELEN		
İlköğretim Öğretmenlerinin Matematiğe Yönelik Tutumlarının Öğretmen Özellikleri Açısından İncelenmesi <i>Review of Primary School Teachers' Attitude towards Mathematics in the Framework of their Teaching Features</i>	Doi: 10.14686/buefad.01263	331-343
Melike YAVUZ TOPALOĞLU - Fatime BALKAN KIYICI		
Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya <i>Comparison of Science Curriculum: Turkey and Australia</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000266	344-363
Cafer ÇARKIT – Adnan KARADÜZ		
Ortaokul Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Bağlamında Yazma Becerisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Perceptions in Teaching Writing Skills in the Context of Middle School Authorship and Writing Skills Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137223	364-381
Oğuz DİLMAÇ – Cihan İNANÇ		
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri <i>The Self-Sufficiency Levels of Classroom Teachers about Visual Arts Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000254	382-400
Ayşe Belgin AKSOY – Hurşide Kübra ÖZKAN		
Çocukların Bilişsel Tempoları İle Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Bazı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi (Kırklareli İl Merkezi Örnekleme) <i>Examination of Children's Cognitive Tempo and Social Problem-Solving Skills Regarding Some Demographic Characteristics (A Sample Study of Kırklareli City Centre)</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136006	401-417
Feyza GÜN – Hilal BÜYÜKGÖZE		
Araştırma Görevlilerinin Bireysel Gelişim İnişiyatifinde Özyeterliğin Rolü <i>The Role of Self-Efficacy on Personal Growth Initiative among Research Assistants</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139086	418-432

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Ali KIRKSEKİZ - Mehmet UYSAL – Onur İŞBULAN - Özcan Erkan AKGÜN		
Mübin KIYICI – Mehmet Barış HORZUM		
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış: Problemler, Beklentiler ve Çözüm Önerileri <i>A Critical View to School Experience and Application of Teaching Courses: Problems, Expectations and Solution Suggestions</i>		433-451
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000250	
F. Ceyda ÇINARDAL - Levent ÇINARDAL – Binali ÇATAK		
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri <i>Critical Thinking Tendency of Students at Higher Education Institutions Providing Professional Music Education</i>		452-465
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000240	
Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK		
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutumları <i>Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession</i>		466-481
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000206	
Ensar AYDIN - Süleyman Erkam SULAK		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Değer” Kavramına Yönelik Metafor Algıları <i>Metaphor Perception of Prospective Primary School Teachers for “Value” Concept</i>		482-500
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000148420	
Abdullah Çağrı BİBER – Ziya ARGÜN		
Matematik Öğretmen Adaylarının Tek ve İki Değişkenli Fonksiyonlarda Limit Konusunda Sahip Oldukları Kavram Bilgileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi <i>The Relations Between Concept Knowledge Related to the Limits Concepts in One and Two Variables Functions of Mathematics Teachers Candidates</i>		501-515
	Doi: 10.14686/buefad.26967	
Arzu ÖZYÜREK – Fatih AKÇA		
Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi <i>An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency</i>		516-529
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000142122	
Aysun DOĞUTAŞ		
Cultural Intelligence Level of Turkish Teacher Candidates in Globalized World <i>Küreselleşen Dünyada Türk Öğretmen Adaylarının Kültürel Zekâ Seviyeleri</i>		530-547
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131990	
Ali SICAK – Mehmet BAŞÖREN		
Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bartın Örneği) <i>An Investigation of High School Students Academic Motivation in Related to Various Variables (Bartın Samples)</i>		548-560
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000239	
Songül GİREN – Emre DURAK		
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları <i>Early Childhood Education Teachers’ Metaphors about Toy Concept</i>		561-575
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143590	
Erdal TATAR		
Bir Kimyasal Problem Çözme Tekniği: Stokiyometrik Haritalama <i>A Chemical Problem Solving Technique: Stoichiometric Mapping</i>		576-585
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138529	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yavuz ERİŞEN - Fazilet YAVUZ BİRBEN - Hatun SEVGİ YALIN - Pinar OCAK	
Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi <i>The Awareness and Support Training for Gifted Children: The Impact on Teachers</i>	586-602
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137872	
Ahmet AKIN – Mehmet BAŞÖREN	
Algılanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği <i>The Validity and Reliability of Turkish Version of the Perceived Empathic and Social Self-Efficacy Scale</i>	603-610
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000235	
Ercan ATASOY – Neslihan UZUN – Berna AYGÜN	
Dinamik Matematik Yazılımları ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamında Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi <i>Investigating Pre-service Teachers' Technological Pedagogical Content knowledge in Learning Environment Supported by Dynamic Mathematics Software</i>	611-633
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143622	
A. Oğuzhan KILDAN – Berat AHİ	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilimsel Çalışmalara Yönelik Okuma Alışkanlıkları <i>Reading Habits of Scientific Studies For Pre-School Teachers</i>	634-650
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000251	
Tuncay CANBULAT - Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ - Fatma ERDOĞAN – Ayşe YEŞİLOĞLU	
Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti <i>The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates</i>	651-665
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145067	
Nail İLHAN - Yakup DOĞAN – Özge ÇİÇEK	
Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersindeki Yaşam Temelli Öğretim Uygulamaları <i>Preservice Science Teachers' Context Based Teaching Practices in “Special Teaching Methods” Course</i>	666-681
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143534	
Rıza SALAR – Ümit TURGUT	
Implementing Differentiated Instruction on Pre-Service Physics Teachers: Agendas <i>Fizik Öğretmen Adaylarına Farklaştırılmış Öğretimin Uygulanması: Ajandalar</i>	682-695
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Fadime KOÇ DAMGACI - Yeliz KAYA - Rafet GÜNAY	
David Fetterman’ın Değerlendirme Modeli: Yetkilendirme Değerlendirmesi <i>David Fetterman’s Evaluation Model: Empowerment Evaluation</i>	696-710
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139306	
Sinem ATIŞ – Mustafa ARSLAN	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi <i>Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language</i>	711-726
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Gökmen ARSLAN	
Psikolojik İstismar Ölçeği (PiÖ) Geliştirme Çalışması: Ergenlerde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi <i>Development Psychological Maltreatment Questionnaire (PMQ): Investigating Psychometric Properties in Adolescents</i>	727-738
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000146983	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Fatma SUSAR KIRMIZI – Ceren SAYGI		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları <i>Elementary Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions towards Using the Creative Drama Method</i>		739-750
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000144840	
Burçin GÖKKURT – Tuğba ÖRNEK - Fatih HAYAT – Yasin SOYLU		
Öğrencilerin Problem Çözme ve Problem Kurma Becerilerinin Değerlendirilmesi <i>Assessing Students' Problem-Solving and Problem-Posing Skills</i>		751-774
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145637	
Soner DOĞAN – Celal Teyyar UĞURLU - Orhan KAYA		
Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Algı ve Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluation of School Administrators' Ethical Leadership Behaviors According Teachers' Perceptions and Opinions</i>		775-789
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145818	
Cemil KIRIM – Necati HIRÇA		
Lise Öğrencilerinin Kişisel Hijyen ve Temizlik Alışkanlıklarının Fen Okur-Yazarlığına Göre Değerlendirilmesi <i>The Evaluation of High School Students' Personal Hygiene Habits Based on Science Literacy</i>		790-802
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138700	

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*

Songül GİREN, Yrd. Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, sygiren@hotmail.com

Emre DURAK, Yüksek Lisans Öğrencisi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, emredurak83@gmail.com

Öz: Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin oyuncak kavramlarına ilişkin metaforik algılarını belirlemektir. Bunun için okul öncesi öğretmenlerinden "okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak.....gibidir, çünkü" cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmanın evrenini Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı bağımsız anaokulları ve anasınıflarında çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubunu ise tesadüfî örnekleme yöntemiyle belirlenen 74 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerden elde edilen veriler içerik analizine göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; oyuncak kavramına yönelik 48 metafor ve 6 kategori ortaya çıkmıştır. Bu metaforlar "(1) tüm gelişim alanlarını destekleyici olarak oyuncak, (2) eğlence aracı olarak oyuncak, (3) oyunların temel malzemesi olarak oyuncak, (4), çocuğun temel ihtiyaçlarından birisi olarak oyuncak, (5) çocuğun duygularını ve hayallerini yansıtırıcı olarak oyuncak, (6) çocuğun ailesinin bir üyesi olarak oyuncak" kategorilerinde toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Oyuncak, Metafor, Okul Öncesi Eğitimi Öğretmeni

Early Childhood Education Teachers' Metaphors about Toy Concept

Abstract: The purpose of this research is to determine metaphorical thoughts of early childhood education teachers about the toy concept. For this purpose, from pre-school teachers "toys for pre-school children islike because" were asked to complete the sentence. The universe of study is composed from the working teachers in the independent preschools and kindergarten to affiliated Aksaray Provincial Directorate of Education. The working group is constituted by random sampling method identified 74 pre-school teachers. The data obtained from the teachers are evaluated according to the content analysis. According to the resulting of survey; 48 metaphors and 6 categories emerged for the toy concept. These metaphors; "(1) supporting the toy all areas of development, (2) entertainment tool as toys (3) toys as the main material of the play, (4), as one of the child's basic needs toys, (5) toys as reflective of the child's feelings and dreams, (6) toy as a member of the child's family "categories were collected.

Key Words: Early childhood education, toy, metaphor, early childhood education teacher

* Bu makale, Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde düzenlenen 1. Uluslararası Türk Dünyası Çocuk Oyun ve Oyuncakları Kurultay'ında sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Metafor, soyut ve karmaşık olguların somut ve güncel olgularla karşılaştırılarak bilinmeyen olguların anlaşılır olgulara dönüştürülmesidir (Saban vd., 2006). Levine (2005), “metafor” sözcüğünün Yunanca *metapherein* ve *pherein* kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluştuğunu ve *metapherein*-meta kelimesinin değiştirmek, *pherein* kelimesinin ise taşımak anlamına geldiğini ifade etmektedir. Bu kelimelerin birleşmesiyle oluşan metafor, bir kavram olarak ifade edildiğinde öğrenenlerin bildiği şeyleri yeni anlamlar yükleyerek dönüştürmelerini sağlamaktadır (Levine, 2005). Nalçacı ve Bektaş (2012), metaforlar aracılığıyla olgulara ilişkin elde edilen bilgiler arasındaki benzerliklerin farklı bir olgu üzerinden ifade edildiğini belirtmektedir. Lakoff ve Johnson’a (2005) göre metafor, bilinmeyen ya da soyut bir olguyu daha iyi bilinen bir olguya göre anlamak veya ona yeni anlamlar yüklemektir (Lakoff ve Johnson, 2005’ten aktaran: Saban, 2008). Soysal ve Afacan (2012), metaforu benzer bir alandaki bilginin çoğunlukla yeni ya da bilinmeyen bir alana doğru yansıtılması olarak tanımlamaktadır. Ayrıca metaforların öğrenenler açısından soyut kavramları somutlaştırdığı ifade edilmektedir (Soysal ve Afacan, 2012). Bu yönüyle zihinsel bir model olarak metaforları güçlü kılan şey, onun birbirine benzemeyen iki farklı fikir veya olgu arasında bir ilişki kurması ya da zihinsel bir şemayı başka bir zihinsel şema üzerine yerleştirmesidir (Saban vd., 2006).

Okul öncesi eğitim çağındaki çocuklar (3-6 yaş) okul öncesi eğitim kurumlarına büyük bir merak duygusu ve öğrenme sevgisi ile gelir. Onlara ilgi çekici ve keyifli öğrenme deneyimleri sunulduğunda, bilgiye karşı doyumсуuz bir iştahları vardır. Keşifler yapma ve kararlar verme gibi pozitif deneyimler onları kendilerine güvenen yetkin bireyler yapar. (California Department of Education, 2010). Okul öncesi dönem çocukları için, öğrenme deneyimlerine katılımın ve keşifler yapmanın yolu oyun oynamaktır (Lockhart, 2010). Oyun, çocuk olmanın doğasından gelir ve bu yüzden çocuklar oyun oynayarak öğrenir. Oyun yoluyla erken yaşlarda edinilen iyi deneyimler çocukların beyin gelişimine yardım eder ve çocuklar oyun oynadığında beyinleri daha çok çalışır. Beynin çok çalışması ise öğrenme kapasitesinin artmasını sağlar (UNICEF, 2009). Oyunun tanımında; çocukların iyiliği için kendiliğinden yapılan, ustalık gerektiren becerilerde sonraki aşamaya geçişi sağlayan, amaçsız görünen ancak zevk ve neşe veren her şey ve çocuklar tarafından özgürce seçilen ve yönetilen, içsel motivasyonu artıran aktiviteler olduğu belirtilmektedir (Lockhart, 2010). Ginsburg’a (2007) göre oyun, çocukların sosyal, bilişsel, fiziksel ve duygusal iyi oluşlarına ve gelişimlerine katkıda bulunduğu için önemlidir (Ginsburg, 2007’den aktaran: Lockhart, 2010). Erken oyun deneyimleri çocukların sonraki tüm gelişim aşamalarını etkiler. Bazen tek başına, bazen diğerleriyle, bazen iç mekanlarda sessizce, bazen de dış mekanlarda hareketli olarak oynadıkları değişik oyun aktiviteleri gelişimlerine büyük katkılar sağlar. Çocukların gelişimi için bu kadar önemli olan oyunun süresini uzatmak ve teşvik etmek için yetişkinler, onlara mümkün olduğunca yeterli alan, çok çeşitli oyun malzemesi ve çok sayıda oyuncak sunmalıdır (Toy Industries of Europe, 2003). Oyun gibi oyuncak da çocuk için hayatının vazgeçilmez bir parçası, gelişimini destekleyen en önemli araç ve öğrenmenin gerçekleştiği en doğal ortamdır. Oyun ve oyuncak çocuğun kendini en iyi ifade ettiği anlatım yoludur (Egemen vd., 2004). Oyuncaklar çocukların öğrenmesi için çok önemli olmakla beraber oyunun malzemesi ve materyalleridir (Glassy ve Romano, 2003). Oyuncaklar oyunun süresini uzatır ve zihinsel olarak uyarıcıdır. Çocuklar nelerden hoşlandıklarını, nelerle en iyi oynadıklarını keşfettiklerinde onların oyun çeşitliliğini artırmak için farklı özellikte çok sayıda oyuncakla ihtiyaçları vardır. Onlara oyuncaklarını seçme şansı verildiğinde, seçtikleri oyuncaklarla oyunlarını daha uzun süre oynarlar (Toy Industries of Europe, 2003). Oyuncaklarla oynamanın, çocukların kendi aktivitelerini yorumlayan “özel konuşmalar” üretmeleriyle ilişkili

olduğu belirtilmektedir. (Whitebread vd., 2012). Çocukların oyuna motive olması için; kendilerini oyun ortamında güvenli ve rahat hissetmeleri ve istediği oyuncakla oynamakta özgür olmaları çok önemlidir (Toy Industries of Europe, 2003). Oyun içerisinde güvenli ve destekleyici ilişkiler yaşayan çocuklar açısından oyuncak sosyal, düşünsel ve iletişim becerilerini geliştirmek için güçlü araçlardır.

Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde; oyunun çocukların farklı yaşlardaki gelişimine katkıları ile ilgili çok sayıda çalışma var iken (Kaya, 2007; Nwokah vd, 2013; Tuğrul vd., 2014a; Van Hoorn vd., 2007; Wolfgang, 2004) özellikle oyuncaklar ve çocuklara sağladığı yararlar konusunda sınırlı sayıda araştırmanın olduğu görülmüştür. Benzer şekilde okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının metaforik algılarının incelendiği çalışmalara bakıldığında okul öncesi eğitimi öğretmeni (Giren, 2015), bilim ve bilim insanı (Şenel ve Aslan, 2014), okul öncesi eğitim (Ertürk Kara, 2014), çocuk (Kuyucu vd., 2013), okul öncesi öğretmeni (Serhatlıoğlu, 2014) ve demokrasi (Güder ve Yıldırım, 2014) kavramlarının incelendiği; oyuncak kavramına ilişkin bir araştırmanın olmadığı görülmüştür. Alanyazında okul öncesi dönem çocukları açısından oyun ve oyuncakın önemine dair yapılmış çeşitli araştırmalar bulunmasına karşın oyuncak kavramına ilişkin metaforik algıların incelendiği bir araştırmanın bulunmadığı göz önüne alındığında bu araştırmanın okul öncesi dönem çocukları açısından oyuncakın önemine dikkat çekeceği ve literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Metaforlar kuramsal bir olguyu açıklamada ya da olayların oluşumu ve ilerleyişi hakkında düşünceleri yönlendiren ve yapılandıran en güçlü zihinsel araçlar olarak kabul edilmektedir (Soysal ve Afacan, 2012; Saban vd., 2006). Bu noktadan hareketle okul öncesi dönem çocukları için çoğunlukla sadece bir eğlence aracı olarak değerlendirilen oyuncakların eğitici yönüne ve çocuklar için yaşamsal önemine dikkat çekmek amacıyla; onları eğitim aracı olarak kullanan okul öncesi öğretmenlerinin oyuncak ile ilgili görüşlerinin belirlenmesinde metaforlardan yararlanmanın konuyu güçlendireceği düşünülmüştür.

Okul öncesi eğitim kurumlarında oyun etkinliklerinin uygulayıcısı, oyuncaklarla oynama ve diğer oyunlar sırasında çocukları gözlemleyen ve gelişimlerini değerlendiren öğretmenlerin, çocukların tüm gelişim alanlarını çok yönlü etkileyen oyuncaklar ile ilgili algılarını belirlemenin alana katkı yaparken bu konuda araştırma yapacak araştırmacılara da kaynak oluşturacağı düşünülmektedir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında; okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik metaforik algılarını belirlemek amacıyla yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan bu araştırmanın okul öncesi eğitim dönemi ve uygulamalarını kapsayan diğer çalışmalarla birlikte metafor çalışmalarına da büyük katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın amacına ilişkin olarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1.Okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik ürettiği metaforlar nelerdir?

2.“Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik üretilen metaforlar ortak özellikleri açısından hangi kavramsal kategorileri oluşturmaktadır?

2. YÖNTEM

İçinde yaşadığımız dünyada olaylar, durumlar, yaşamsal deneyimler, algılar, yönelimler ve kavramlar çeşitli şekillerde karşımıza çıkar. Her ne kadar bu durumlar ve olgularla sık sık karşılaşsak da bu karşılaşma onları tam olarak kavradığımız anlamına gelmez. Olgular bilim (fenomenoloji) yönteminde, varlığının farkında olduğumuz ama onunla ilgili derinlemesine ve ayrıntılı bir bilgiye sahip olmadığımız olgulara odaklanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu

araştırmada da okul öncesi dönem çocukları için vazgeçilmez bir öğrenme ve eğlence aracı olan oyuncaklarla ilgili okul öncesi öğretmenlerinin metaforik algıları derinlemesine ve ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu nedenle araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenografi) deseni kullanılmıştır.

2.1. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Aksaray İl Millî Eğitim müdürlüğüne bağlı anaokulları ve anasınıflarında çalışan öğretmenler arasından tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenmiş (Büyüköztürk vd., 2008) 74 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmenlere araştırmacılar tarafından hazırlanan bir form verilmiştir. Bu formda öğretmenlere kendilerine sunulan “Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak..... gibidir, çünkü ...” cümlesini tamamlamaları gerektiği söylenmiştir. Öğretmenlerin doldurduğu formlar toplanarak “oyuncak” kavramına yönelik verilen cevaplar, araştırmanın verilerini oluşturmuştur.

2.3. Verilerin Analizi

Betimsel analizin amacı, araştırmacılar tarafından elde edilen verilerin düzenlenmiş ve yorumlanmış olarak okuyuculara sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar ile bunların yüzde (%) ve frekanslarına (f) ilişkin veriler betimsel analiz yoluyla değerlendirilmiştir. İçerik analizinde ise amaç katılımcılardan toplanan verileri açıklayıcı kavramsal temaları ve ilişkileri ortaya çıkarmaktır. Betimsel analiz yoluyla özetlenmiş ve yorumlanmış veriler, içerik analiziyle daha ayrıntılı bir şekilde incelenerek betimsel analizle fark edilemeyen kavramsal temalar keşfedilebilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak kavramına ilişkin üretilen metaforların hangi kavramsal kategorileri oluşturduğuna ilişkin temaların oluşturulması içerik analizi yoluyla yapılmıştır.

Araştırmada verilerin analizi belli aşamalarda yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden toplanan veriler iki araştırmacı tarafından incelenmiştir. Bu değerlendirme sırasında katılımcıların okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik ürettiği metaforlar arasında bir metafor olarak değerlendirilmeyen, birden fazla üretilen metafor, üretilen metafor ile açıklama cümlesi uyumlu olmayanlar işaretlenmiştir. Ayrıca boş olarak verilen formlar (2 adet) araştırmadan çıkarılmıştır. Veriler analiz edilirken aşağıdaki adımlar izlenmiştir.

Kodlama ve ayıklama aşamasında; araştırmaya katılan öğretmenlerin ürettiği metaforlar kodlanmıştır. Daha sonra bu metaforlar ortak özelliklerine göre bir araya getirilmiştir. Aynı metaforun tekrar edildiği durumlar dikkate alınarak kategorileştirmeler yapılmıştır.

Örnek metafor imgesi derleme aşamasında; katılımcıların ürettiği metaforlar alfabetik sıraya dizilmiştir. Ardından veriler ilk haliyle tekrar gözden geçirilmiş ve okul öncesi öğretmenlerinin ifadelerinden her metaforu temsil eden birer örnek seçilmiştir. Böylece, tüm metaforlar için, onu en iyi ifade ettiği düşünülen metafor ifadeleri derlenmiş ve bir “örnek metafor listesi” ortaya çıkarılmıştır.

Kategori geliştirme aşamasında; okul öncesi eğitimi öğretmenleri tarafından üretilen metaforlar “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik sahip oldukları benzer özellikleri açısından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Daha önceden oluşturulan “örnek metafor listesi” temel alınarak “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramının hangi kavramsal

kategorileri oluşturduğuna bakılmıştır. Son olarak, üretilen her metafor uygun bir tema ile ilişkilendirilerek “oyuncak” kavramına yönelik toplam 6 kavramsal kategori oluşturulmuştur.

2.4. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği

Araştırmanın raporlaştırılması aşamasında katılımcıların cevaplarından alıntılarının yapılması ve alıntılarının herhangi bir ekleme yapılmadan orijinal haliyle verilmesi araştırmanın geçerliliğini artırıcı önlemler olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın bulgular kısmında katılımcıların ürettikleri metaforlar ile ilgili ifadelerine olduğu gibi yer verilerek araştırmanın geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın güvenirliliği, uzman görüşüne başvurularak sağlanmıştır. Araştırmanın güvenirliliği için Miles ve Huberman’ın (1994) güvenirlilik formülü (Güvenirlilik=Görüş Birliği/(Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı)) uygulanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Araştırmaya katılan öğretmenlerden elde edilen tüm metaforlar listelenerek oluşturulan 6 kategorinin sıralandığı liste uzmana gönderilmiş ve 48 metaforun her birini (metaforlardan hiçbirisi dışarıda kalmayacak şekilde) bu 6 kategoriye yerleştirilmesi istenmiştir. Daha sonra araştırmacılar tarafından bu değerlendirme ile kendi yaptıkları eşleştirme karşılaştırılmıştır. Nitel araştırmalarda, görüşüne başvurulmuş uzman ve araştırmacıların yaptığı değerlendirmeler arasındaki uyumun % 90 ve üzerinde olması gerektiği, böyle durumlarda güvenirliliğin sağlanmış olacağı belirtilmektedir (Saban vd., 2006; Saban, 2009). Bu araştırmada % 99 oranında bir güvenirlilik sağlanmıştır. Güvenirlilik çalışması kapsamında görüşüne başvurulmuş uzman, 1 metaforu araştırmacının yaptığından farklı bir kategoriye yerleştirerek ilişkilendirmiştir. Bu durumda, Güvenirlilik = $100 / (100 + 1) = 0.99$ olarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994).

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforların toplandıkları kategoriler tablolar halinde sunulmuş ve araştırma soruları doğrultusunda alt başlıklar halinde sunulmuştur.

3.1. “Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik üretilen metaforlar

Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin “okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik ürettikleri metaforlar tablo 1.’de sunulmuştur.

Tablo 1. “Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik üretilen metaforlar ile metaforları temsil eden öğretmen sayısı ve yüzdesi

No	Metafor	f	%	No	Metafor	f	%
1	Gözlük	1	1.3	25	Her şey	1	1.3
2	Çocuğun eli	1	1.3	26	Senaryo	1	1.3
3	Sembol	1	1.3	27	Hayal gücü	2	2.6
4	Vazgeçilmez bir eşya	1	1.3	28	Hamur	1	1.3
5	Hayatın vazgeçilmezi	3	4	29	Çocuğun işi	1	1.3
6	Gelişim aracı	2	2.6	30	Oyunun tamamlayıcısı	1	1.3
7	Yaratıcı materyal	1	1.3	31	Yemek	2	2.6
8	Araç	4	5.4	32	Su	1	1.3
9	Çocuğun hazinesi	1	1.3	33	Yazarın kalemi	1	1.3
10	En değerli hazine	1	1.3	34	Kendinden bir parça	1	1.3
11	Kendine değer verme	1	1.3	35	Yemek yemek	1	1.3
12	Kitap	1	1.3	36	Arkadaş	11	14.8

13	Gemi	1	1.3	37	Nefes	1	1.3
14	Simülasyon	1	1.3	38	Ayna	1	1.3
15	İletişim aracı	1	1.3	39	Duyguları iletme aracı	1	1.3
16	Oyun malzemesi	1	1.3	40	Yaratıcılık	1	1.3
17	Eğlence	2	2.6	41	Çocuğun dünyası	1	1.3
18	Beyni çalıştıran bir düğme	1	1.3	42	Çocuğun parçası	1	1.3
19	Eğlence aracı	3	4	43	Yiyecek	1	1.3
20	Oyun için araç	1	1.3	44	Ciddi bir şey	1	1.3
21	Hayal dünyası	1	1.3	45	Dost	2	2.6
22	Gerçek varlık	1	1.3	46	Kardeş	2	2.6
23	Ekmek	2	2.6	47	Çocuğun annesi	2	2.6
24	Materyal	2	2.6	48	Çocuğun çocuğu	1	1.3
TOPLAM				48			

Tablo 1’de oyuncak kavramına yönelik üretilen toplam 48 adet metafor görülmektedir. Ancak birden fazla sıklıkta oluşturulan metafor sayısı 13’dür. En çok üretilen metafor ise arkadaş (11 adet, %14.8)’tir.

3.2. Metaforlara İlişkin Kavramsal Kategoriler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin ürettiği metaforlar ortak özellikleri açısından gruplandırılmış ve bu gruplardan her biri bir kategoriye oluşturmuştur. Metaforların gruplandırılması sonucu oluşan 6 kategori aşağıda tablo 2.’de sunulmuştur.

Tablo 2. “Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak” kavramına yönelik metaforların oluşturduğu kategoriler

Kategoriler	Metaforlar	Metafor frekansı	Metafor âdeti
Çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyici olarak oyuncak	gözlük (1), çocuğun eli (1), sembol (1), vazgeçilmez bir eşya (1), hayatın vazgeçilmezi (2), gelişim aracı (1), yaratıcı materyal (1), araç (2), çocuğun hazinesi (1), en değerli hazine (1), kendine değer verme (1), kitap (1), gemi (1), simülasyon (1), iletişim aracı (1), oyun malzemesi (1)	18	16
Eğlence aracı olarak oyuncak	eğlence (2), beyni çalıştıran bir düğme (1), eğlence aracı, (2)	5	3
Oyunların temel malzemesi olarak oyuncak	oyun için araç (1), hayal dünyası (1), gerçek varlık (1), ekmek (1), araç (1) materyal (1), her şey (1), senaryo (1), hayal gücü (1), hamur (1), çocuğun işi (1), oyunun tamamlayıcısı (1)	12	12
Çocuğun ihtiyaçlarından birisi olarak oyuncak	yemek (2), su (1), yazarın kalemi (1), hayatın vazgeçilmezi (1), kendinden bir parça (1), yemek yemek (1), araç (1), arkadaş (2), ekmek (1), nefes (1)	12	10
		14	12

Çocuğun duygularını ve hayallerini yansıtıcı olarak oyuncak	ayna (1), arkadaş (3), duyguları iletme aracı (1), hayal gücü (1), hayatın vazgeçilmezi (1), gelişim aracı (1), yaratıcılık (1), çocuğun dünyası (1), çocuğun parçası (1), yiyecek (1), eğlence aracı (1), ciddi bir şey (1)	13	5
Çocuğun ailesinin bir üyesi olarak oyuncak	Dost (2), kardeş (2), çocuğun annesi (2), arkadaş (6), çocuğun çocuğu (1)		
TOPLAM		74	

3. 2. 1. Çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyici olarak oyuncak

Bu kategoride 18 okul öncesi öğretmenin ürettiği 16 metafor yer almaktadır. Bu kategorideki metaforlar; gözlük (1), çocuğun eli (1), sembol (1), vazgeçilmez bir eşya (1), hayatın vazgeçilmezi (2), gelişim aracı (1), yaratıcı materyal (1), araç (2), çocuğun hazinesi (1), en değerli hazine (1), kendine değer verme (1), kitap (1), gemi (1), simülasyon (1), iletişim aracı (1), oyun malzemesi (1)'dir. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak vazgeçilmez bir eşya gibidir. Çünkü çocukların en önemli varlığı oyuncaklardır. Oyuncaklar sayesinde hayal gücü, yaratıcılığı, motor kasları vb. gelişir (Ö.35).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak çocuğun hazinesi gibidir. Çünkü oyuncak çocuğun gelişiminde çok önemli bir rol oynar (Ö.40).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak sembol gibidir. Çünkü oyuncaklarla hayal dünyalarını zenginleştiriyorlar (Ö.14).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak iletişim aracıdır. Çünkü çocuklar paylaşmayı, iletişim kurmayı, grup içinde uyum sağlamayı öğrenir ve çocukları harekete geçirir. Kurallara uymalarını ve sosyal becerilerini geliştirir (Ö.68).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak araçtır. Çünkü farklı düşünebilmesi, kavrayabilmesi, yeni şeyler keşfetmesi için araçtır (Ö.34).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak kitap gibidir. Çünkü okuduğumuz her kitap bize yeni şeyler katar. Oyuncaklar da çocukların oyunlarını tamamlar, zeka gelişimini öğrenme becerisini geliştirmeye yardımcı olur (Ö.55).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak gemisi gibidir. Dünyayı çocuk için bir okyanus olarak düşünürsek oyuncaklarıyla o dünyaya açılıp keşfederler (Ö.56).

3. 2. 2. Eğlence aracı olarak oyuncak

Bu kategoride 5 okul öncesi öğretmenin ürettiği 3 metafor yer almaktadır. Bu kategorideki metaforlar; eğlence (2), beyni çalıştıran bir düğme (1), eğlence aracı (2)'dir. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak eğlence aracı gibidir. Çünkü onunla vakit geçirmekten hoşlanır ve yaratıcılığı gelişir (Ö.71).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak eğlence gibidir. Çocuklar oyuncaklarla eğlenirler, mutlu olurlar (Ö.25).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak beyni çalıştıran bir düğme gibidir. Çocuk oyunla mutlu oluyor, hüzün veren şeyleri mutluluğa çevirebiliyor. Oyuncak çocuğun kalbinin ritmini değiştirebiliyor (Ö.38).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak eğlence gibidir. Oyuncaklarla oynarken gerçek hayattaki eşyalarla oynuyormuş gibi zevk alırlar (Ö.52).

3.2. 3. Oyunların temel malzemesi olarak oyuncak

Bu kategoride 12 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 12 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; oyun için araç (1), hayal dünyası (1), gerçek varlık (1), ekmek (1), araç (1) materyal (1), her şey (1), senaryo (1), hayal gücü (1), hamur (1), çocuğun işi (1), oyunun tamamlayıcısı (1)'dir. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak hayal dünyası gibidir. Çünkü oyununu hayal ettiği gibi oyuncaklarıyla kurar (Ö.11).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak ekmek gibidir. Çünkü hep oyunda ihtiyacı olur (Ö.30).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak materyal gibidir. Çünkü oyun içerisinde bütün yaşantısını yansıtırken oyuncaklardan faydalanır (Ö.31).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak senaryo gibidir. Çünkü oyun yani sahne tek başına anlamlı değildir. Bunun için bir senaryoya ihtiyaç vardır. Bu da oyuncaktır. Oyuncak oyun için önemlidir (Ö.47).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak işi gibidir. Çünkü oyunlarındaki hayatını devam ettirebilmesini sağlar (Ö.66).

568

3.2. 4. Çocuğun temel ihtiyaçlarından birisi olarak oyuncak

Bu kategoride 12 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 10 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; yemek (2), su (1), yazarın kalemi (1), hayatın vazgeçilmezi (1), kendinden bir parça (1), yemek yemek (1), araç (1), arkadaş (2), ekmek (1), nefes (1)'dir. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak yemek gibidir. Çünkü çok zevk alıyorlar ve her an yenisini istiyorlar (Ö.12).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak nefes gibidir. Oyuncak nefes gibi yaşamasını, nefes almasını sağlayan araçtır (Ö.65).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak ekmek gibidir. Çünkü nasıl soframızda ekmek olmadan doyamıyorsak, oyuncaksız oyun da pek doyurucu olmaz (Ö. 62).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak yemek yemek gibidir. Çocuğun nasıl gün içinde yemek yemesi gerekiyorsa, oyuncakla da o şekilde vakit geçirir ve ihtiyaç duyar (Ö.46).

3. 2. 5. Çocuğun duygularını ve hayallerini yansıtıcı olarak oyuncak

Bu kategoride 14 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 12 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; ayna (1), arkadaş (3), duyguları iletme aracı (1), hayal gücü (1), hayatın vazgeçilmezi (1), gelişim aracı (1), yaratıcılık (1), çocuğun dünyası (1), çocuğun parçası (1), yiyecek (1), eğlence aracı (1), ciddi bir şey (1)'dir. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak arkadaş gibidir. Çünkü aralarında gizli bir bağlılık vardır. Çocuk oyuncakla tüm duygularını ifade eder (Ö.49).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak eğlence aracı gibidir. Çünkü iç dünyalarını, zevklerini hayallerini oyuncak aracılığıyla yansıtırlar (Ö.48).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak duyguları iletme aracı gibidir. Çünkü oyuncak ile duygularını ifade eder (Ö.6).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak yaratıcılıktır. Hayal dünyasında oluşturduğu kavramları oyuncakları ile kurgulayıp ortaya sergilemesidir (Ö.24).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak arkadaş gibidir. Çünkü okul öncesi dönemdeki çocuk üzüldüğünde oyuncakıyla konuşur. Korktuğu zaman oyuncakına sarılır (Ö.58).

3.2. 6. Çocuğun ailesinin bir üyesi olarak oyuncak

Bu kategoride 13 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 5 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; Dost (2), kardeş (2), anne (2), arkadaş (6), çocuğu (1)'dur. Bu kategoride yer alan metafor ifadelerinden bazıları şunlardır:

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak kardeş gibidir. Her şeyini paylaşır bir çocuk oyuncakıyla (Ö.69).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak anne gibidir. Çünkü nasıl anneyi her an yanında ister, oyuncakını da elinden bırakmadan tutmak ister (Ö.72).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak arkadaş gibidir. Çünkü başkasına anlatamadığı durumları ona anlatır. Her zaman en iyi anlaştığı arkadaştır (Ö.60).

Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak çocuğu gibidir. Çünkü onunla tüm vaktini geçirebilir. Ona zaman ayırır. Annenin çocuğunu koruduğu gibi korur (Ö.42).

4.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın sonucunda; okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin (74 kişi) okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak kavramına ilişkin olarak 48 metafor ürettikleri saptanmıştır. En çok üretilen metafor arkadaş'tır (%14.8). Birden fazla sıklıkta oluşturulan metaforlar sayısı 13'dür. Bunlar; arkadaş, araç, gelişim aracı, hayatın vazgeçilmezi, dost, çocuğun annesi, kardeş, yemek, hayal gücü, eğlence, eğlence aracı, ekmek ve materyaldir. Bu metaforların ise *çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyici olarak oyuncak* (18 kişi, 16 metafor), *eğlence aracı olarak oyuncak* (5 kişi, 3 metafor), *oyunların temel malzemesi olarak oyuncak* (12 kişi, 12 metafor), *çocuğun temel ihtiyaçlarından birisi olarak oyuncak* (12 kişi, 10 metafor), *çocuğun duygularını ve hayallerini yansıtıcı olarak oyuncak* (14 kişi, 12 metafor) ve *çocuğun ailesinin bir üyesi olarak oyuncak* (13 kişi, 5 metafor) şeklinde 6 kategoride toplandığı belirlenmiştir.

Araştırmanın sonucunda 18 okul öncesi eğitimi öğretmenin ürettiği 16 metafor *çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyici olarak oyuncak* kategorisinde toplanmıştır. Üretilen bu metaforlar "gözlük, çocuğun eli, sembol, vazgeçilmez bir eşya, hayatın vazgeçilmezi, gelişim aracı, yaratıcı materyal, araç, çocuğun hazinesi, en değerli hazine, kendine değer verme, kitap, gemi, simülasyon, iletişim aracı ve oyun malzemesi" dir. Bunların arasında "hayatın vazgeçilmezi ve araç" metaforları birden fazla öğretmen tarafından ifade edilen metaforlardır. Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin bu kategoride oyuncakların çocuğun gelişimini farklı yönlerden (sosyal, duygusal, bilişsel, özbakım, dil, fiziksel ve psikomotor) desteklediğine vurgu yapmışlardır. Wolfgang (2004), öğrenmenin sadece bilginin çocuğa yüklenmesi ve çocuğun sahip olduğu bilgiyi daha sonra ortaya çıkarmasından ibaret olmadığını, çocuğun onu anlamak için yeni bilgi ile oynaması gerektiğini belirtmektedir. Oyun içerisinde oyuncaklarla oynayan çocuklar da yeni bilgi ve becerileri deneyimleme fırsatı bulurlar. Böylece yaparak ve yaşayarak öğrenme gerçekleşir. Çocukların oyuncakları ve nesnelere hareket ettirerek ya da mimiklerini kullanarak duygularını ifade ettikleri hayali oyunlar, sembolik oyun olarak ifade edilmektedir. Sembolik oyun yoluyla çocuklar gerçek dünyayı anlamaya çalışırlar. Sembolik oyunun yedi yaşına kadar çocukları zihinsel yönden geliştirdiği bilinmektedir (Wolfgang, 2004). Denilebilir ki

çocuklar oyuncaklarıyla oynayarak gerçek hayata dair zihinsel provalar yapmaktadır. Özdemir ve Ramazan'ın (2012) yaptıkları araştırmada oyuncaklar hakkında öğretmen, çocuk ve aile görüşleri alınmıştır. Araştırmanın sonucunda; oyuncuğun çocuklara olumlu deneyimler sunduğu, onların çok yönlü gelişimine ve öğrenmesine katkıda bulunduğu konusunda öğretmen ve annelerin ortak görüşte oldukları belirlenmiştir. Başka bir araştırmada Rothlein ve Brett'in (1987) çocukların, öğretmenlerin ve ailelerin oyunla ilgili görüşlerini belirlemeye çalışmışlardır. Bu araştırmanın sonucunda öğretmenler oyunun "sosyal ve bilişsel gelişim için bir fırsat" olduğunu belirtmişlerdir (Rothlein ve Brett, 1987'den aktaran: Tuğrul vd., 2014b). Araştırmaya katılan 18 okul öncesi öğretmeni, literatürdeki bilgilere uygun olarak oyuncakların doğrudan ya da oyun içerisinde dolaylı olarak çocukların sosyal, duygusal, bilişsel, fiziksel, kişilik ve özbakım becerileri gibi farklı gelişim alanlarının gelişmesini sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu kategoriye ilişkin ürettikleri metaforlara bakıldığında; oyuncakları çocukların gelişimi için bir araç olarak gördükleri söylenebilir. Araştırmanın diğer bir bulgusu olan *eğlence aracı olarak oyuncak kategorisinde*; 5 okul öncesi öğretmenin ürettiği 3 metafor yer almaktadır. Bunlar "eğlence, beyni çalıştıran bir düğme ve eğlence aracı" dır. Oyun zevk ve keyif veren bir etkinliktir. Oyuncaklar da bu zevki ve keyfi yaşatan materyallerdir. Çocuklar oyuncaklarla oynarken sosyal ve duygusal yönden doyum sağlarlar. Wolfgang (2004), oyunu en genel anlamıyla eğlence amacıyla yapılan bir aktivite olarak tanımlamaktadır. Pilten ve Pilten'in (2013) araştırmasında; çocukların, her hangi bir aktivitenin oyun olup olmadığına karar verirken eğlenceli olup olmamasını temel ölçüt olarak kabul ettikleri belirtilmektedir (Pilten ve Pilten, 2013'den aktaran: Tuğrul vd., 2014b). Oyun ve oyuncak çocuklara duygusal yönden sağladığı rahatlıkla onların hoşça vakit geçirmesini ve problemlerini ifade etmesini sağlar (Kaya, 2007). Özdemir ve Ramazan'ın (2012) araştırmasında ise oyuncaklara ilişkin görüşleri sorulan öğretmen, çocuk ve ailelerden; hem çocuklar hem de yetişkinler oyunun bir eğlence aracı olduğunu belirtmişlerdir. Erbay ve Durmuşoğlu Saltalı'nın (2012) annelerin oyun algısını incelemek için yaptıkları araştırmada annelerin çoğu oyunu eğlenceli, boş zamanları değerlendiren ve gelişimi destekleyici bir etkinlik olarak ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmenlerinden küçük bir bölümünün (5 kişi) oyuncakların çocukları eğlendirici rolüne dikkat çektikleri bu durumun da literatürdeki araştırmalarla desteklendiği görülmektedir. Oysaki okul öncesi dönemdeki çocukların eğlenerek öğrendikleri ve eğlenceli etkinliklerin ilgilerini daha fazla çektiği bilinmektedir. Çocuklar için eğlencenin kaynağı olan oyun sırasında çocuklar, oyun oynayarak geçirdikleri sürenin kendilerine ait olmasını istemekte, yetişkinlerin yönetimini ya da oyuna katılma konusunda zorlanmayı istememektedirler (Tuğrul vd., 2014b). Oyuncakların eğlence aracı olduğunun bilincinde olan öğretmenlerin bu noktaya özellikle dikkat etmesi gerekmektedir. *Oyunların temel malzemesi olarak oyuncak* kategorisinde 12 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 12 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar "oyun için araç, hayal dünyası, gerçek varlık, ekmek, araç, materyal, her şey, senaryo, hayal gücü, hamur, çocuğun işi, oyunun tamamlayıcısı" dır. Bu kategorideki metaforlarla öğretmenler oyuncakların oyunun temel malzemesi olduğunu ifade etmektedirler. Aral (2002), çocuğun hareketlerine bir amaç kazandıran ve düzen getiren, kavramları kazanmalarını sağlayan, hayal gücünü ve yaratıcılıklarını geliştiren, tüm oyun malzemelerini oyuncak olarak tanımlamaktadır (Aral, 2002'den aktaran: Kaya, 2007). Tuğrul'un vd. (2014b) yaptığı araştırmada çocukların ve öğretmenlerin oyunla ilgili görüşleri sorulmuştur. Araştırmaya katılan çocukların %38'i oyunu bir şeylerle oynamak olarak tanımlamışlar ve oyun için oyuncaklara ihtiyaç olduğunu vurgulamışlardır. Tezel Şahin (1993), çocukların doğal yeteneklerini kolaylaştırarak eğitsel bir rol üstlenen ve oyunda kullanılan malzemelerin oyuncak olduğunu, Yavuzer (1999), çocuğun oyununu gerçekleştirebilmesi için ihtiyaç duyduğu her türlü malzemenin oyuncak olduğunu ve Oktay (2000), çocukların oyundaki rolüne göre ihtiyaç duyduğu nesne veya bu nesnenin yerini alacak eşyaların oyuncak olarak tanımlanabileceğini belirtmektedir (Tezel Şahin, 1993, Yavuzer, 1999 ve Oktay, 2000'den

aktaran: Kaya, 2007). Oyuncak ile ilgili yapılan bu tanımlarda oyuncakın oyunun temel malzemesi olduğu, oyunda ihtiyaç duyulan nesne ve eşyalar olduğuna dikkat çekilmektedir. Literatürdeki araştırma ve tanımlamalarda belirtilen oyuncakların oyunun temel malzemesi olduğu bilgisine mevcut araştırmanın sonuçlarında da okul öncesi öğretmenlerinin önemli bir bölümü (12) tarafından değinildiği görülmektedir. Bu sonuç; oyuncakların öğretmenler tarafından çoğunlukla oyun etkinliği sırasında kullanılması ve oyun dışındaki diğer etkinlikler için oyuncaklardan yararlanılmaması ile ilişkili olabilir. Diğer taraftan bu öğretmenlerin oyuncakları oyunun olmaz olmazı olarak gördükleri söylenebilir. Araştırmanın bulgularından *çocuğun temel ihtiyaçlarından birisi olarak oyuncak* kategorisinde 12 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 10 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; yemek, su, yazarın kalemi, hayatın vazgeçilmezi, kendinden bir parça, yemek yemek, araç, arkadaş, ekmek, nefes' tir. Araştırmada öğretmenlerin oyuncakları, çocuklar açısından yaşamsal derecede önemli olarak gördüğü, bu nedenle çocuğun temel ihtiyaçlarından birisi olarak ifade ettikleri düşünülmektedir. Bu kategorideki metaforlara bakıldığında öğretmenler tarafından oyuncaklar yemek, ekmek ve su içmek kadar temel bir ihtiyaç ve nefes almak kadar hayati öneme sahip olarak görülmektedir. Öğretmenlerin oyuncakları bu kadar önemsemesi ve değerli görmesi, okul öncesi eğitim kurumlarındaki çocuklara daha çok sayıda ve daha nitelikli oyuncaklar sunulacağı varsayımını güçlendirmektedir. Konuyla ilgili literatüre bakıldığında Özyeşer Cinel (2006), oyuncakları çocukların çevrelerindeki yeni durum ve olayları keşfetmelerini, kişiler arası ilişkilerinde yeni deneyimler kazanmalarını ve toplumsal yaşama dair roller kazanmalarını sağlayan, gelişimlerini tamamlayıcı, eğlenceli vakit geçirme imkanı veren, oyunların gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılan her türlü araç gereç olarak tanımlamaktadır (Özyeşer Cinel, 2006). Bir başka araştırmada (Egemen vd., 2004) ise çocuk için hayati öneme sahip oyuncakların niteliğinden bahsedilmekte ve çocuklar için en iyi oyuncakın çocuğun bıkmadan usanmadan tekrar tekrar oynamak istediği, ona daha çok oyun ve eğlenme imkanı sunan oyuncak olduğu belirtilmektedir. Özellikle çocuklara oyuncak seçiminde bulunan öğretmen ve anne babaların çocuğun kendi yaş grubuna hitap eden ve gelişim düzeyine uygun, sahip olduğu becerileri daha da geliştirecek olan oyuncaklara karşı doğal olarak eğilimli olduklarını gözden kaçırmamaları gerekmektedir (Egemen vd., 2004). Araştırmanın diğer bir bulgusu *çocuğun duygularını ve hayallerini yansıtıcı olarak oyuncak* kategorisinde 14 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 12 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; ayna, arkadaş, duyguları iletme aracı, hayal gücü, hayatın vazgeçilmezi, gelişim aracı, yaratıcılık, çocuğun dünyası, çocuğun parçası, yiyecek, eğlence aracı ve ciddi bir şey 'dir. Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmenleri, oyuncakların çocuklar tarafından duygularını, düşüncelerini, isteklerini, hayallerini ve üzüntülerini ifade etmek amacıyla kullanıldığını belirtmişlerdir. Bu kategorideki metaforları üreten öğretmenlerin oyuncakların sosyal ve duygusal gelişimin bir göstergesi olan duygularını ve hayallerini ifade etme açısından önemine dikkat çektiği söylenebilir. Bu durum literatürdeki bilgiler ile de uyumludur. Wolfgang (2004), çocukların iki-üç yaş civarında oynamaya başladığı sembolik oyunda oyuncakları ve nesnelere kullanarak duygu ve düşüncelerini ifade ettiklerini belirtmektedir. Kaya (2007) çocukların çevrelerindeki olayları, duygularını, düşüncelerini, içinde yaşadıkları dünyayı, oyun oynarken kullandıkları oyuncaklar aracılığıyla tanıdıklarını; oyuncaklar sayesinde hayal güçlerinin ve yaratıcılıklarının, ayrıca farklı düşünme yetenekleri ve problem çözme becerilerinin geliştiğini belirtmektedir. Egemen vd. (2004), ise oyuncak bir ayağı hayal dünyasında, bir ayağı gerçek dünyada olan bir köprüye benzeterek oyuncakların çocukların duygu dünyasındaki yerine işaret etmektedir. İşi çocuklarla çalışmak olan kişilerin oyun ile oyuncakların çocukların duygu dünyasına açılan kapılar ve pencereler olduğunu ve buralardan çocuklara ulaşabileceklerini bilmeleri gerekmektedir. Araştırmada son olarak *çocuğun ailesinin bir üyesi olarak oyuncak* kategorisinde 13 okul öncesi öğretmeni tarafından üretilen 5 metafor yer almaktadır. Bu metaforlar; "dost, kardeş, anne, arkadaş, çocuğu" dur. Bu metaforları üreten öğretmenlerin çocukların oyuncaklarıyla

bütünleşmesini aile üyelerinin birbirleriyle samimi ve sıcak iletişimine benzettiği görülmektedir. Aile üyeleri çocuğun ona hiç darılmayan ve ne zaman oyun oynamak istese hazır olan oyun arkadaşlarıdır. Öğretmenler tarafından oyuncakların çocuğa sunduğu yakınlık aile üyelerinin birbirlerine yakınlığı gibi görülmektedir. Egemen vd. (2004), sıfır iki yaş grubundaki çocukların ilk oyuncağının kendi bedeni ile uzuvları ve en yakınında ona bakan ve onu seven annesi olduğunu belirtirken; Erbay ve Durmuşoğlu Saltalı'nın (2012) okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaşındaki çocukların günlük yaşantılarında oyun yerinin belirlendiği araştırmalarında çocuklar okul dışındaki zamanlarının çoğunu anneleri ve arkadaşlarıyla oyun oynayarak geçirdiklerini belirtmişlerdir. Çocuklar aile üyelerinin yanında rahat bir ortamda olduğunda; zor objeleri yerleştirme ve hayali oyun gibi konularda zihinsel enerjilerinin daha özgür bir şekilde ortaya çıktığı belirtilmektedir. Ayrıca anne baba ve kardeşlerle oynanan oyun aile içi sosyal etkileşimi de geliştirmektedir (Van Hoorn vd., 2007). Şahin (2008), tarafından yapılan araştırmada ise 4 yaş grubu çocukların kavram edinimine oyuncak odaklı ev eğitim programının etkisi incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre deney grubu çocuklara uygulanan oyuncak odaklı eğitimin kavram edinimlerini anlamlı düzeyde etkilediği görülmüştür. Alan yazındaki bilgilerle de desteklendiği üzere araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmenleri çocukların oyuncaklarına anne, baba, kardeş ve arkadaşlarıyla kurduğu sıcak ilişkiyi kurabilecek kadar değer verdiğini belirtmişlerdir.

Araştırmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; araştırmaya katılan öğretmenler çoğunlukla oyuncağın çocuklar açısından önemine değinmişlerdir. Oyuncağın çocuklar için ailesinin bir üyesi gibi yakınında, tüm gelişim alanlarını destekleyici, duygularını ve hayallerini diğerlerine aktarmasını sağlayan, oyunlarının ana malzemesi, eğlence aracı ve temel ihtiyaçlarından birisi kadar vazgeçilmez olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin ifadelerinde oyuncağın çocuklar açısından eğitici ve öğretici yönüne dair metaforlara yer vermediği görülmüştür. Bu nedenle araştırmada oyuncağın eğitim aracı yönünü belirten bir kategorileştirme yapılamamıştır. Öğretmenlerin oyuncakların eğitici ve öğretici yanını göz ardı etmelerinin, oyuncakları daha çok eğlenme ya da oyun aracı olarak kullanmalarından ve eğlenme ile öğrenmeyi birbirinden ayrı olarak düşünmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Oysaki okul öncesi eğitim kurumlarında eğlencesiz öğrenme olamayacağının unutulmaması gereklidir.

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak şu öneriler sunulmuştur:

1. Oyuncaklar çocukların çok yönlü gelişimine imkan sağladığından okul öncesi eğitim kurumları tüm çocukların yaş, gelişim düzeyi ve ilgisine hitap eden oyuncaklarla zenginleştirilmelidir.
2. Oyuncaklar çocukların kendini ifade etme, duygularını- düşüncelerini ve üzüntülerini oyunlarına yansıtarak konuştuğu dilidir. Bu nedenle çocukları tanımak ve değerlendirmek için oyuncaklarla oynanan oyunlar öğretmenler tarafından dikkatle gözlemlenmelidir.
3. Okul öncesi eğitim kurumlarında aile eğitimleri kapsamında; anne-baba veya çocuk yetiştiricilerine oyuncakların çocuklar için önemi ve gerekliliğinin anlatılması ve uygun oyuncak seçimi konusunda eğitimler verilmelidir.
4. "Oyunun çocuğun işi olduğu" fikrinden yola çıkılarak çocuklara özgürce oynadıkları daha çok oyun ve daha çok oyuncakla oynama fırsatı sunulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. 2. Baskı, Pegem Akademi: Ankara.
- California Department of Education, (2010). California Preschool Curriculum Framework. Volume I, Sacramento.

- Egemen, A., Yılmaz, İ. ve Akil, İ. (2004). Oyun, Oyuncak ve Çocuk. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(2) : 39 – 42.
- Erbay, F. ve Durmuşoğlu Saltalı, N. (2012). Altı Yaş Çocuklarının Günlük Yaşantılarında Oyunun Yeri ve Annelerin Oyun Algısı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 13, (2): 249-264.
- Ertürk Kara, G. (2014). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Eğitim Kavramına İlişkin Metaforları. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 104-120.
- Ginsburg, K. R. (January, 2007). The Importance Of Play in Promoting Healthy Child Development and Maintaining Strong Parent-Child Bonds. *American Academy of Pediatrics*, 119(1), 182-191.
- Giren, S. (2015). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Öncesi Eğitim Öğretmeni Kavramına İlişkin Metaforları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(2): 123-133.
- Glassy, D. ve J. Romano. (2003). Selecting Appropriate Toys for Young Children: The Pediatrician's Role. *American Academy of Pediatrics*, 111, 911-913.
- Güder, S. ve Yıldırım, A. (2014). Okul Öncesi Öğretmeni Adaylarının Demokrasiye İlişkin Metaforları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (16), 151-170.
- Kaya, D. (2007). 36 - 72 Aylık Çocuklar için Tasarlanmış Oyuncakların Çocukların Gelişim Alanlarına Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kuyucu, Y., Şahin, M. Ve Kapıcıoğlu, O.(2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin “Çocuk” Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 43-53.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil* (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma.
- Levine, P. (2005). Metaphors and Images of Classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, Summer, 41 (4), 172-175.
- Lockhart, S. (2010). Play: An Important Tool for Cognitive Development. *Extensions Curriculum Newsletter from HighScope*, 24, (3): 1-8.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Second Edition, Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nalçacı, A. ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Okul Kavramına İlişkin Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 13 (1), 239-258.
- Nwokah, E., Hsu, H. C. & Gulker, H. (2013). The Use of Play Materials in Early Intervention The Dilemma of Poverty. *American Journal of Play*. 5, (2): 187-218.
- Oktay, A. (2000). “Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem”. İstanbul: Epsilon Yayıncılık
- Özdemir, A. ve Ramazan, O. (2012). Oyuncağa Çocuk, Anne ve Öğretmen Bakış Açısı. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 2 (1), 2-16.
- Özyeşer Cinel, N. (2006). Farklı Sosyo Ekonomik Düzeydeki 3-6 Yaş Grubu Çocuğu Olan Anne Babaların Oyuncak Ve Oyun Materyalleri Hakkındaki Görüşlerinin ve Bu Yaş Grubu Çocukların Sahip Oldukları Oyuncak Ve Oyun Materyallerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pilten, P. ve Pilten, G. (2013). Okul Çağı Çocuklarının Oyun Kavramına İlişkin Algılarının ve Oyun Tercihlerinin Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 15-31.
- Rothlein, Liz. ve Brett, Ariene. (1987). Children's, Teachers' and Parents' Perceptions of Play. *Early Childhood Research Quarterly*, 2 (1) , 45-53.
- Saban, A. (2008). İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *İlköğretim Online*, 7(2), 421-455.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.

- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6 (2), 461-522.
- Serhatlıoğlu, B. (2014). Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Okul Öncesi Öğretmenine İlişkin Metaforik Algıları. Uluslar arası EJER Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı, 913, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Soysal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin “Fen Ve Teknoloji Dersi” ve “Fen Ve Teknoloji Öğretmeni” Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9,(19): 287-306.
- Şahin, S. (2008). 4 Yaş Çocuklarının Kavram Edinimlerinde Oyuncak Odaklı Ev Eğitim Programının Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Şenel, T. ve Aslan, O. (2014). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bilim ve Bilim İnsanı Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,10(2), 75-96.
- Tezel Şahin, F. (1993). “Üç-Altı Yaş Grubu Çocuklarının Anne Babalarının Çocuk Oyun ve Oyuncakları Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi”. *Bilim Uzmanlığı Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 8-61.
- Toy Industries of Europe (TIE), (2003). Contributions Of Play and Toys To Child Development, Key Studies. Brussels.
- Tuğrul, B., Ertürk, H. G., Özen Altınkaynak, Ş. ve Güneş, G. (2014a). Oyunun Üç Kuşaktaki Değişimi. *The Journal of Academic Social Science Studie*. 27: 1-16.
- Tuğrul, B., Metin Aslan, Ö., Ertürk, H. G. ve Özen Altınkaynak, Ş. (2014b). Anaokuluna Devam Eden Altı Yaşındaki Çocuklar İle Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyun Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, (1): 19-38.
- UNICEF, (2009). Early Child Development Kit: A Treasure Box of Activities. Activity Guide.
- Van Hoorn, J., Monighan Nourot, P., Scales, B. ve Alward, K. R. (2007). Plat at the Center of the Curriculum. Pearson Merrill Prentice Hall, 4th Edition: New Jersey.
- Whitebread, D., Basilio, M., Kvalja, M. ve Verma, M. (2012). A Report on The Value Of Children’s Play With A Series of Policy Recommendations. Toy Industries of Europe (TIE).
- Wolfgang, C. H. (2004). Child Guidance Through Play Teaching Positive Social Behaviors (Ages 2-7), Pearson Education, Boston.
- Yavuzer, H. (1999). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

SUMMARY

Introduction: Preschool period is a training period in which the acquisition of knowledge and skills necessary for life and the significant changes occurred in the developments area of social, emotional, mental, physical and psychomotor of the child. To gain the skills in this period to be spoken with the child language is the play. When the subject a child like to be consideration, the child's the most important work is play also the most valuable materials are toys. Therefore, the determining of thoughts of pre-school teachers, what toys for pre-school children and that is why it's important is needed.

Purpose: The purpose of this research is to determine metaphorical thoughts of preschool teachers about the toy concept. Under this general aim, answers to questions below were investigated.

(1) What are the metaphors that preschool teachers have about the concept of toy?

(2) Under what conceptual categories can these metaphors be put in terms of common features?

Method: In this study, content analysis method, one of the qualitative research designs, was used in the analysis of the data. The universe of study is composed from the working teachers in the independent preschools and kindergarten to affiliated Aksaray Provincial Directorate of Education. The working group is constituted by random sampling method identified 74 pre-school teachers. To uncover preschool teachers' cognitive images about the concept of toy, they were asked to complete the sentence as "toy for pre-school children is like....., because.....". At the beginning of the study, 76 early childhood education teachers participated to the study. However, 74 early childhood education teachers' valid metaphors were included in the analysis of the study. Then, the metaphors built by pre-school teachers were tabulated with the help of the number of teachers (f) who developed the metaphors and their percentages (%). First of all, the valid metaphors were ordered and numbered alphabetically. In the second step, the subject of valid metaphors, their referring ideas and their sources were analyzed by classifying in terms of their common features. In the last step, researchers compared the metaphors with peer review and put under the categories according to their common features. After the consensus among the researchers, the last versions of the categories were developed.

Results: According to the resulting of survey; 48 metaphors and 6 categories emerged for the toy concept. The resulting metaphors "glasses, the child's hands, symbol, an indispensable goods, indispensable to the life, development tool, creative material, tool, children's treasure, the most valuable treasure, self-worth, book, ship, simulation, communication tool, play material, entertainment a button that runs the brain, entertainment tool, tool for play, dream world, living creature, bread, material, everything, scenario, imagination, paste, children's work, complementary to the play, food, water, author's pen, self-part, eating, friend, breath, mirror, tool of emotions, creativity, children's world, part of the children, food, something serious, friend, sibling, child's child and the child's mother "are metaphors. These metaphors; "(1) supporting the toy all areas of development, (2) entertainment tool as toys (3) toys as the main material of the play, (4), as one of the child's basic needs toys, (5) toys as reflective of the child's feelings and dreams, (6) toy as a member of the child's family "categories were collected.

Discussion/Conclusion: Findings of the study determined that pre-school teachers who in this study participated reported that toy for preschool children is very important. Furthermore the preschool teachers reported that toy is the basic materials of the plays, and it is supports in all areas of children's development.